Besleme Problemlerini Tarama Arac?

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Besleme Problemlerini Tarama Arac?*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17587

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Beslenme Problemlerini Tarama Arac? (STEP), orijinal olarak yabanc? dilde geli?tirilmi? bir ölçe?in Türkçe'ye uyarlamas?d?r. Bu ölçek, özellikle **Otizm Spektrum Bozuklu?u (OSB)** tan?s? alm?? çocuklarda yayg?n olarak görülen beslenme güçlüklerinin ve ilgili davran??sal sorunlar?n sistematik bir ?ekilde taranmas? ve de?erlendirilmesi amac?yla kullan?lm??t?r. Ölçek, 23 madde ve 5 alt boyuttan olu?makta olup, Türk kültürü ve diline uygun olarak psikometrik aç?dan incelenmi? ve geçerli?i kan?tlanm??t?r.

Ölçe?in adaptasyon çal??mas?, hedef popülasyonda beslenme sorunlar?n?n do?as?n? ve ?iddetini belirlemeyi, böylece erken müdahale programlar?n?n planlanmas?na katk? sa?lamay? amaçlamaktad?r. Elde edilen bulgular, arac?n Türk çocuklar?nda beslenme problemlerini ölçmek için güvenilir ve geçerli bir araç oldu?unu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Beslenme Problemleri, **Otizm Spektrum Bozuklu?u**, STEP, Ölçek Uyarlamas?, Psikometrik Özellikler, Çocuk Geli?imi, Davran?? Problemleri.

Yazarlar

B F Meral, A Fidan.

Amaç

Besleme Problemlerini Tarama Arac?'n?n temel amac?, **Otizm Spektrum Bozuklu?u (OSB)** olan Türk çocuklar?nda beslenme ile ili?kili riskleri, davran??sal zorluklar? ve yeterlilikleri h?zl? ve etkili bir ?ekilde taramakt?r. Bu araç, klinisyenlere ve ara?t?rmac?lara, beslenme güçlüklerinin alt?nda yatan spesifik alanlar? (örne?in, seçicilik veya soluk t?kanmas? riski) tespit etme konusunda yard?mc? olmay? hedefler.

Ölçek, sadece var olan sorunlar? de?il, ayn? zamanda çocu?un beslenme süreçlerindeki mevcut yeterliliklerini de de?erlendirerek kapsaml? bir profil sunmay? amaçlamaktad?r. Uyarlama çal??mas?, orijinal ölçe?in **psikometrik özelliklerini** Türkçe konu?an popülasyonda do?rulamay? amaçlam??t?r.

Ölçülen Yap?

Ölçek, çocuklarda görülen beslenme problemlerinin çok boyutlu yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, yeme eylemi s?ras?nda ortaya ç?kan hem fizyolojik riskleri hem de davran??sal tepkileri

ARABPSYCHOLOGY.COM

kapsamaktad?r. Özellikle OSB tan?s? alm?? çocuklarda s?kl?kla rastlanan yiyecek seçicili?i, reddetme davran??lar? ve beslenme becerilerindeki eksiklikler temel ölçülen bile?enlerdir.

Ölçek, toplamda 23 madde ile be? temel alt boyutu ele alarak beslenme güçlüklerinin ?iddeti ve türü hakk?nda detayl? bilgi sa?lar. Bu alt boyutlar, beslenme sürecindeki farkl? zorluk alanlar?n? temsil etmektedir.

Geçerlik

Ölçe?in **yap? geçerli?i**, adaptasyon çal??mas?nda Faktör Analizi teknikleri kullan?larak incelenmi?tir. Yap?lan analizler, ölçe?in teorik olarak öngörülen be? alt boyutlu yap?s?n? desteklemi?tir.

Yap?sal E?itlik Modellemesi kapsam?nda elde edilen uyum indeksleri ?unlard?r: Ki-kare serbestlik derecesi oran? (x^2/df) 3.2 olarak bulunmu?tur. Kök Ortalama Kare Hata Yakla??m? (RMSEA) 0.08 ve Standartla?t?r?lm?? Kök Ortalama Kare Kal?nt? (SRMR) 0.08 de?erindedir. Kar??la?t?rmal? Uyum ?ndeksi (CFI) 0.86, ?yilik Uyum ?ndeksi (GFI) 0.85 ve Düzeltilmi? ?yilik Uyum ?ndeksi (AGFI) 0.81 olarak rapor edilmi?tir. Bu de?erler, modelin veriyle kabul edilebilir düzeyde uyum sa?lad???n? göstermektedir.

Güvenirlik

Besleme Problemlerini Tarama Arac?'n?n güvenirli?i, ölçe?in iç tutarl?l?k katsay?s? hesaplanarak belirlenmi?tir. Yap?lan analiz sonucunda, ölçe?in genel iç tutarl?l???n? gösteren **Cronbach Alfa** katsay?s? (α) 0.81 olarak bulunmu?tur.

Bu de?er, ölçek maddelerinin birbiriyle tutarl? oldu?unu ve ayn? yap?y? ölçme konusunda yüksek bir güvenilirli?e sahip oldu?unu i?aret etmektedir. Yüksek iç tutarl?l?k, ölçe?in klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda stabil sonuçlar üretebilece?i anlam?na gelmektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal geçerli?ini test etmek amac?yla do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) uygulanm??t?r. Bu analiz, ölçe?in 5 alt boyuttan olu?an yap?s?n? desteklemektedir. Analiz sonuçlar?, uyum indekslerinin (x^2/df = 3.2, RMSEA = 0.08, SRMR = 0.08) kabul edilebilir s?n?rlar içinde oldu?unu ortaya koymu?tur.

Be? faktörlü yap?, beslenme problemlerinin do?as?n? ayr??t?rarak, ara?t?rmac?lar?n ve uygulay?c?lar?n hangi spesifik alanda zorluk ya?and???n? net bir ?ekilde anlamalar?na olanak tan?r. Bu faktörler, Soluk T?kanmas? Riski, Yiyecek Reddetme, Seçicilik/Yiyecek ay?rt etme, Beslenmeyle ili?kili Davran?? Problemleri ve Yeterlikler/Beceriler olarak adland?r?lm??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Enstrüman (Ölçek Yap?s?)

Test Türü: Uyarlama Ölçe?i (Orijinal ad?: Screening Tool of Feeding Problems - STEP)

Format: 23 maddeden olu?an ve 5 alt boyuta ayr?lm?? bir öz raporlama/ebeveyn raporlama arac?d?r.

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama çal??mas? yap?lm??t?r).

Popülasyon Grubu: Klinik Popülasyon.

Ya? Grubu: Çal??man?n yap?ld??? popülasyon (OSB tan?l? çocuklar) özelinde belirlenmelidir, genellikle okul öncesi ve ilkokul ça??ndaki çocuklar için uygundur.

Popülasyon Detaylar?: Otizm Spektrum Bozuklu?u (OSB) tan?s? alm?? çocuklar.

Test Metodolojisi: 3'lü Likert Ölçe?i kullan?larak derecelendirilmi?tir. Derecelendirme sistemi ?u ?ekildedir: 0 = hiçbir zaman olmaz, 1 = bazen olur, 2 = on defadan fazla olur.

Anahtar Kelimeler

Beslenme, Otizm Spektrum Bozuklu?u, Yiyecek Seçicili?i, Yeterlikler, Psikometri, Likert.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: B F Meral

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?ildir.

?leti?im E-posta Adresi: bfmeral@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas? 2014 y?l?nda yay?nlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? için izin ve ücret ko?ullar? hakk?nda detayl? bilgi almak amac?yla sorumlu yazar B F Meral ile do?rudan e-posta yoluyla ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Orijinal makaleye eri?im sa?lamak için sa?lanan bir vekil sunucu ba?lant?s? mevcuttur. Ayr?ca, ölçe?in orijinal PDF belgesi de mevcuttur. Orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: screening-

ARABPSYCHOLOGY.COM

tool-of-feeding-problems-step-toad.pdf

Kaynaklar

Meral, B. F., & Fidan, A. (2014). Psychometric properties of the Screening Tool of Feeding Problems (STEP) in Turkish children with ASD. *Research in developmental disabilities, 35*(4), 908-916.

Makalenin vekil sunucu üzerinden eri?ilebilen ba?lant?s?: 02107efq3-y-https-ac-els--cdn-com.proxy2.marmara-elibrary.com

Besleme Problemlerini Tarama Arac? Maddeleri

Besleme Problemlerini Tarama Arac?, toplam 23 maddeden ve a?a??daki 5 alt boyuttan olu?maktad?r. Alt alanlar?n madde say?lar? parantez içinde belirtilmi?tir:

Soluk T?kanmas? Riski alt alan? (2m)
Yiyecek Reddetme alt alan? (3m)
Seçicilik/Yiyecek ay?rt etme alt alan? (5m)
Beslenmeyle ili?kili Davran?? Problemleri alt alan? (5m)
Yeterlikler/beceriler alt alan? (8m)

ARABPSYCHOLOGY.COM